

ÁRA 30 FILLÉR.

Ötvenedik évfolyam.

46. szám.

Debrecen, 1930 november 15.

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

SZERKESZTI: DR. RÉVÉSZ IMRE. FŐMUNKATÁRS: DR. SZÁSZ IMRE.

Megjelenik minden szombaton.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
DEBRECEN, KOLLÉGIUM.

Előfizetési ár félévre hét pengő.

Dr. theol. Dóczi Imre.

Még le sem vethettük a gyászruhát, amelyet a Dalnokért öltöttünk magunkra és már újra sirnunk kell: siratnunk a Paedagogust, az Isten szíve szerint való nagy magyar Nevelő-Tanítót, aki élő cáfolata volt a „Quem di odere...” keserűszájú pogány rabszolga-bölcsességének.

Hiszen az utolsó évek, s még inkább az utolsó napok és hetek emberileg már eléggé elkészítettek bennünket a feltartóztatlan búcsúra. De amikor tudtuk és láttuk, hogy a nagy aggastyán, a pátriárka-évek lassan növekvő súlya alatt is mekkora csodálatos kegyelmi életerővel birkózta le egymásután a betegségek egész félelmes sorozatát s milyen meg-megújuló energiával és kötelességtudással, a szellem és a test mily kifogyhatatlannak látszó erejével hordozza folyvást hivatalának szokatlanul nagy terheit még azután is, hogy a pihenést már ő maga, a fáradhatatlan megkívánta: reménység ellen is reménykedni mertünk. És most, amikor mégis válnunk kell tőle: az az érzésünk, mintha ereje teljességében, az élet munkás delén vesztenők el őt s kifosztott lelkünk minden erejével tiltakozunk ravatalánál a könnyű és felszínes vigasztalás ellen, hogy „senki sem pótolhatatlan”.

Azt, amit a tiszántúli egyházkerülettel együtt egész egyházunk és az egész magyar művelődés birt Dóczi Imrében, csakugyan nem lehet pótolhatónak tartanunk. Hiszen, ha nem lett volna több, mint egyházkerületi és országos református tanügyünk legfőbb őre és irányítója: akkor talán még megnyugodhatnánk abban a reménységben, hogy ha nem előbb, hát később kinő majd számunkra egy egészen méltó utódja az Úrnak elhívó és rendelő szavára. Ámde ő sokkal több volt nekünk ennél: típus volt, eszmény volt és történelem volt az, ami benne és vele most temetkezik s amit nem tudunk többé feltámasztani.

Ő volt az utolsó klasszikus tökélyű képviselője a magyar református iskola négyszázados nevelő-oktatói eszményének: az antik humanummal bensőleg összeforrott evangéliumi igazságnak és szabadságnak, a „sapiens et eloquens pietas”-nak. Lelki leszármazása egyenes vonalban vezethető vissza a tiszta és csöndes fényű nagy melanchtoni synthesisig a klasszikus ókor emberideálja, a Hegyi Beszéd boldogságideálja és a Pál apostol szabadságideálja közt. Paedagogus-jellemének nyugodt szoborszerűsége erasmusi és comeniusi örökség. Lebírhatalan energiája a jó munkára és megingathatatlan evangéliumi öntudata mintha egyenesen a Kálvin genfi akadémiajából lépett volna ki. Puritánál is puritánabb egyéniségében, megvesztegethetetlen igazságérzetében, nagy-szerűen egyetemes kulturális pillantásában mindaz együtt volt a legmagasabb hatványon, amiért a magyar református iskola négy századon át dolgozott, küzdött és szenvedett.

Ilyen, sok lángból egybeolvadó és mégis egységesen tiszta és töretlen fény nem fog többé felgyúlni a magyar ég alatt. A klasszikus és az evangéliumi embereszmény ma már, egy feltartóztatlan történelmi folyamat eredményeként, végkép idegenek lettek egymásra nézve: a Dóczi Imre lelke volt az utolsó tűzhely, ahol ez a két láng felejtethetlen és hasonlíthatatlan szépségben együtt lobogott...

Magyar református iskola: a ma újra reádboruló félelmes árnyak közepette lehet-e másban reménykedned, mint egyedül az Isten csodatevő kegyelmében, amikor kiégett szemmel nézve a kialudt fényforrásba, új után esdekelsz?

Áldott legyen emlékezeted, Te, árnyak közepette távozó, de csak annál magasztosabban világító „Integer vitae scelerisque Purus!”

R. I.

Bizottságok.

Nagyon kevesen tudják, hogy Dóczi Imre halálával az egyházkerület és kollégium vagyoni adminisztrációjának is egy nevezetes oszlopa dőlt ki. Világos látása, puritánsága és egyenessége kiválóképen alkalmassá tették arra, hogy az anyagi ügyek ellenőrzésében tevékeny részt vegyen. Sajnos, az idők multán sokat csökkent e tekintetben jelentősége, nemcsak azért, mert egyrészt munkája a rábizott újabb meg újabb tisztségek folytán szaporodott, az ereje pedig a kor növekedésével mindenesetre fogyott, — hanem, és talán sokkal nagyobb mértékben azért, mert a bizottságok túlságos eldemokratizálódásával a bizottsági tagok jelentősége természetesen csökkent.

Eldemokratizálódás alatt a bizottsági tagok számának túlságos megnövekedését értem. Mikor 1908-ban a pénzügyi bizottság előadója lettem, az elnök-egyházkerületi főgondnok, az előadón és az ügyészen kívül csak két tagja volt a bizottságnak: a püspök és György Endre. Nem sokára következett Dóczi Imre, de még akkor is csak hat, majd hét tagból állott a bizottság. Most, ha jól nézem, tizenegyen vagyunk benne.

Mikor a kollégium gazdasági ügyeinek felülvizsgálatát teljesítő albizottságnak 1913-ban tagja lettem, ebben a szervezeti szabályzat szerint öt tagból álló bizottságban Dávidházy János esperes volt az elnök, a tagok egyike, később a bizottság elnöke, Dóczi Imre. Azok közül, akik akkor ott együtt dolgoztunk, már csak magam vagyok életben. Akkor az volt a rend, hogy mindegyik egyházkerületi gyűlés előtt két-három napon át tanácskoztunk reggeltől estig, pedig soha életemben nagyobb egyetértéssel dolgozó társaságot nem láttam, mint amilyen ez volt. Nem hiszem, hogy valaha is szótöbbséggel hoztunk volna határozatot, de mindent alaposan megvizsgáltunk s nem is fordult akkor elő, hogy téves tényállás alapján került volna valamely javaslat az egyházkerület elé. Sajnos, később szokásba jött, hogy az igazgatótanács ülése elé vitt tényállás mássá formálódott át, mint ami az albizottság előtt volt, újabb ajánlattételek, pótló befizetések vagy kérelmek előterjesztése útján. Ennek az lett a következtése, hogy az albizottsági javaslatot, mely pedig jól át volt gondolva, el kellett ejteni s ahelyett a népesebb plénum döntötte el, a nem is mindig alaposan felderített tényállás alapján a kérdést. Alighanem ennek a következtése lett aztán az, hogy az utóbbi időkben a gazdasági albizottság munkája egészen elvesztette a jelentőségét s kívánságai az esetek túlnyomó részében pusztában elhangzó szók lettek.

Nekem volt alkalmam látni mind a két gazdasági vonatkozású feladatokat teljesítő bizottságban a Dóczi Imre munkáját s ma is az a meggyőződésem, hogy helyesen és ered-

ményesen rendelkezni és ellenőrizni a vagyonezelést autonóm igazgatás mellett csak akkor lehet, ha néhány Dóczi Imréhez hasonló pontos és gondos ember intézi az ügyeket.

De nem vagyok bizonyos afelől, vajjon nem kell-e az egyházkerület és a kollégiumigazgatását egészen új rendszerre fektetni. A régi emberek kidőltevel a régi rendszert is könnyebb megváltoztatni, nincs aki ahhoz szívósan ragaszkodik.

Én a minap a szanalási bizottságban azt a javaslatot tettem, hogy a kerület állandó bizottságainak a számát, valamint a bizottsági tagoknak a számát apasszuk. Ez a javaslat általános helyeslést talált. De amikor elkezdtem vizsgálni a magam javaslatának következtéseit, akkor arra jöttem rá, hogy legalábbis én csak igen kis részben tudnám azt végrehajtani, ha t. i. az én feladatomban lenne. Végig néztem a bizottságok jegyzékét a folyó évi tavaszi közgyűlés jegyzőkönyvében. A számuk ott 48-nak van kitéve, de valójában 49, mert a 16-os szám kétszer szerepel. Azaz, hogy mégsem 49, mert az igazgatók, meg a tanár- és tanítóképviselők, sőt a konventi és a zsinati tagok nem „bizottságok”, már pedig ezek is azok közt vannak számozva. Hát mindegy, mégis van vagy negyven bizottság. És amint néztem őket, úgy szóltam, mint a régi mese mondja: nyúlám búlam az is szép, tyúkom búkom az is szép. Mindössze öt vagy hat olyan bizottságot találtam, amelyik az én ítéletem szerint megszüntethető, a többi azonban én szükségesnek vélem.

Más a bizottsági tagok számának a csökkentése. Ez mindenesetre csak az ügy javára válhatik. Felfogásom szerint nincs szükség háromöt tagból állónál nagyobb bizottságokra. Azzal pedig ne érveljen senki, hogy akkor a tagok távolmaradása folytán nem lehet dolgozni. Tessék olyanokat választani a bizottságokba, akik ott mindenesetre meg is jelennek.

Van azonban a kérdésnek másik része is. Van olyan előkészítő szerv, amelyiknek a szervezete pontosan meg van határozva a szervezési szabályrendeletben. Itt csökkentés is csak több tényezőnek hozzájárulásával — Debrecen város, debreceni egyházközség — történhetik meg. Felteszem a kérdést, nem volna -e helyes, ha már a szervezethez hozzányulunk és egész apparátusokat megmozgatunk, nemcsak a szervezetet, hanem a hatáskört is megfontolás tárgyává tenni?

Sokszor volt már szó ezen a helyen arról, hogy a kollégium anyagi ügyeiben határoz először a gazdasági tanács, azután a gazdasági albizottság, azután az igazgatótanács, végül az egyházkerületi közgyűlés. Néha azonban közben rendelkezik az egyházkerületi elnökség is. Némely nagyobbfontosságú ügynek az elrendezésére meg külön bizottságot küld ki a közgyűlés. Ez az a bizonyos sok bába. Itt kellene valamely egységet létesíteni.

Persze, ha a vagyoni és jogi ügyek felügyeletére és irányítására volna egy olyan emberünk, mint amilyen tanügyi téren Dóczi Imre volt, akkor nem is fájna most a fejünk. Azt mondanánk neki: vedd a kezébe az ügyet és tedd, amit jónak látsz. És rendbe jönnének az anyagi ügyeink, mint ahogy magas színvonalra emelkedett a tanügyünk a Dóczi Imre szakavatott vezetésével.

K. B.

Jelentés

a „Hit és Szervezet“ fenntartóbizottságának mürreni gyűléséről.

Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlés!

A világ egyik legszebb helyén, a Jungfrau-val egybefüggő hegycsoport egyik kiszélesült ormán fekvő Mürrenben aug. 26—29. nevezetes gyűlése játszódott le annak a világmozgalomnak, melyről méltán állítják, hogy a mai keresztény élet legjelentősebb mozzanata.

A gyűlés jelentőségét emelte, hogy az újonnan választott elnök a yorki érsek Most Rev. W. Temple D. D. elnökölt azon mindvégig és hogy közvetlen a 308 tagot számláló Lambeth-konferencia után tartatott, amelynek a keresztény egységet tárgyaló bizottságában szintén a yorki érsek viselte az elnöki tisztet. A mozgalom világkonceptióját az is mutatja, hogy a föld minden részéről összegyűlt 76 tag között tekintélyes számban voltak azok, kik az említett angol püspöki konferencián részt vettek.

Nem pontról-pontra menő beszámolást, hanem a dolgok jelen állását feltüntető jelentést kívánok adni, éppen azért az éppen említett dolognál maradok először. A mozgalmat tudvalevőleg az amerikai püspöki egyház indította meg 1910-ben, az angol püspöki egyház folytatta további szervezését, még 1920-iki gyűléséből — minden 10 évben tartatik ilyen — egyesülésre vonatkozó felhívást intézve az egyházakhoz. A római katolikus egyházzal kezdett tárgyalások a Mortalium Animos (1928) enciklikával megszakadtak. Ellenben nagy sikerrel folytak azok az orthodox keleti egyházzal, amelynek kilenc patriarkhája és érseke tárgyalt négy gyűlésen az ezévi Lambeth-konferencia megfelelő bizottságával. Megjelent ezen a konferencián az ókatolikusok küldöttsége is s az ókatolikusok mind, az orthodox keleti egyháznak pedig két patriarkhátusa (konstantinápolyi és jeruzsálemi) elismerték az anglikán ordináció érvényét. Ezen kívül belső viszony van kifejlőben az anglikán egyház és a keleti elvált egyházak (örmény, szír, kopt), a svéd egyház, amelynek bizottsága szinte megjelent a konferencián, és a morva unitas fratrum között. A püspöki egyházak világszövetsége, vagy pláne uniója a kialakuló jövő egyik előképe.

Nem csoda aztán, ha liberális protestáns

körökben bizonyos bizalmatlanság keletkezett, melynek éppen Mürrenben hangot is adtak, minthogy az 1920-iki határozatokkal szemben az ezévi Lambeth-konferencia kimondja, hogy anglikánok csak a saját egyházuk papjaitól vehetik fel az úrvacsorát, más protestáns egyházak úrvacsorájához csak kivételes püspöki engedély alapján szabad járulni s olyan mintául szolgáló egyesületeknél, mint Délindiában anglikánok és más protestáns egyházak között történt, az anglikán ordinációnak minden lelkészre történő lassankénti kiterjesztését kívánták. — A yorki érsek, gloucesteri püspök és mások csillapító és magyarázó felvilágosításai tisztázták aztán a helyzetet, hogy az új konferencia a régi határozatokat csak megújította s az újabb intézkedések az újabb helyzet által lettek szükségessékké. Az angol püspöki kar azonban tisztában van vele, hogy áldoznia kell (Oldham püspök).

Egyébként, hogy ilyen részleges egyesületek történjenek az egymáshoz közelebb álló egyházak között, azt maga a prágai fenntartóbizottsági ülés ajánlotta. Önként adódó kezdet ez, amelyenkről elmúlt évben számoltam be. Következménye annak is, hogy lassanként a lausannei világkonferencia által nyújtott anyag feldolgozódik, bár, persze, nagyon sok egyház nem adott feleletet. Dean Bate minden elismerésre érdemes fáradsággal állított össze a beérkezett feleletekből egy kimutatást, melyben említve van a magyar felelet is.

Új anyagról kell tehát gondolkodni a mozgalom iránt érdeklődő egyházak számára, hogy ellanyhulás ne következzen el. Brown egyetemes titkár indítványa mellett, hogy tíz éven belül újabb világkonferencia tartassék, különösen Deissmann berlini tanár hozott fel erős érveket, minek folytán határozattá lett, hogy legkésőbb 1937-ig az új világkonferencia megtartatik. Sőt a témák kitűzése körül is megindult az eszmecsere: az egyház különféle viszonylataiban, a kegyelemről s annak vonatkozásairól bizonyosan leendő szó. Magáról az egyházzal már a gyűlésen nagyszabású beszédek hallottunk dr. Zöllner generalsuperintendentstől és Palmer püspöktől.

Itt említem, hogy ezen tárgyak tudományos megbeszélésére egy úgynevezett Committee of Theologians alakított a gloucesteri püspök elnöklése alatt, melyben magyar részből alantírott kapott helyet. Ez a bizottság a jövő fenntartóbizottsági gyűlést megelőzőleg, három hétig, mint a gloucesteri püspök vendége, fog tárgyalásokat folytatni.

Minket érdeklő, személyi vonatkozású változás volt még, hogy báró dr. Kaás Albert lemondása folytán helyére a fenntartóbizottságba dr. Pröhle Károly egyetemi tanár választott be, továbbá, hogy az elhunyt Farkas Győző volt debreceni evangélikus lelkészről, ki a lausannei konferenciának 1927-ben tagja volt, kegyeletos megemlékezés történt.

Széleskörű vita indult meg az ifjúságnak a mozgalomba bevonása felől. A Comitee of Reference-hez magam részéről is bejelentettem már előzetesen, hogy református Konventünk elnöksége milyen intézkedéseket akar tenni e téren s magán a gyűlésen szóbelileg előadtam, hogy legfőbb egyházi hatóságunk a kerületek útján megkereste a theologiai intézeteket egy special-kollégium tartása iránt, melyen a különböző felekezetek hitnézetei a keresztyén egység szempontjából tárgyalassanak s ilyen előadás Debrecenben is tartatik. De úgy látszik, sokfelé indult meg hasonló mozgalom. Göttingában például Wobbermin két év óta, Bernben Küry ókatholikus püspök rendszeresen készítik elő az ifjúságot, utóbbi helyen orthodox és protestáns ifjakat együtt.

A legérdekesebb volt a vitában, hogy ahhoz a WMCA (KIE) kiküldött s ott levő tagjai, köztük színesek is, hozzászóltak; előbbinek vezetője dr. Visser't Hooft a fenntartóbizottság tagjává is lett. Dr. Monod Párizsból a professzorok és ifjúság számára összeállítandó, e tárgykört felölelő könyvtár létesítését hangsúlyozta. Dr. Zankow szófiai professzor lelkes hangú beszédben emlékezett meg a balatonfüredi és szászországi ifjúsági gyűlésekről és bejelentette, hogy legközelebb hasonlót Párizsban tartanak. Dr. Boulgakoff orosz egyházi delegátus az orosz-angol studens konferenciákról szólt.

Végre dr. Keller Adolf indítványa fogadtatott el: a fenntartóbizottság ajánlja az összes theologiai fakultásoknak és szemináriumoknak, hogy vegyenek fel programjukba az egyházak egyetemes mozgalmairól s kölcsönös viszonyáról szóló kurzusokat.

Egyéb, részben adminisztratív jellegű tárgyakat mellőzve, csak azt a lelkesedést emelem ki, mely az egységért dolgozó csoport minden tagját mind fokozódó mértékben áthatja s mely kétségkívül Isten lelkének munkájára vall, amikor pedig a siker nem maradhat el.

Vagyok a Főtiszteletű és Méltóságos Egyházkerületi Közgyűlésnek

Debrecen, 1930 nov. 8.

alázatos szolgája

Dr. Lencz Géza,
egyetemi ny. r. tanár.

Generális vizitáció a csonka-nagyszalontai egyházmegyében.

(Folytatása és vége.)

Október 17-én *Zsadányba* ment a generális vizitáció, a Szilágyi Arthur főgondnok által nagy készséggel rendelkezésre bocsátott fogatokon. Az út *Komádin* keresztül vezetett, ahol Percz István lelkész a presbiterium, a tantestület pedig az ucca két oldalán felsorakoztatott növendékek élén szíves tiszteletadással köszöntötte Püspök urat.

Komádiban, Okányban és Biharugrán ezúttal nem tartott generális vizitációt a Püspök úr, mert ezeken a helyeken a közelmúlt években már többször megfordult és végezett hivatalos egyházi szolgálatokat.

Zsadányban a sokra hivatott, nagybuzgóságú lelkipásztor: Bay József vezetése alatt mintaszerű szép gyülekezetet talált a generális vizitáció. Példásan buzgó templomlátogatás, élénk belmissziói munkásság, abszolút rend és pontosság jellemzik a gyülekezeti életet, amely dicséretreméltó készséggel veszi fel a szegények gondját is, ellátva 36 szegény családot a mindennapi kenyérhez szükséges búzasegéllyel. A lelkipásztor és bájos neje (Jánosi Zoltán lelkész leánya) hű sáfárok a zsadányi gyülekezetben, amelynek példaszerű rendje az ő buzgóságuk hű tüköre.

A püspök úr tiszteletére rendezett közebéd után dr. Fried Pál famcsika-pusztai nagybirtokos autóin ment a vizitáció *Mezőgyánba*, ahol a határon Püspök urat a községi főjegyző vezetése alatt kivonult községi előjáróság, díszruhás leányok s lovasleventék üdvözölték. — A község szélén felállított diadalkapunál Varga Antal községi főbíró meglepően szép és a gyakorlott szónok készségére rávalló beszéddel, a templomajtójánál pedig a presbiterium és igen nagy közönség élén vitéz Téglás Ferenc lelkész, az egyházmegye új fiatal tanácsbírája üdvözölte Püspök urat. A szép rendben levő gyülekezet a buzgó ifjú pásztor vezetése alatt megnyugtató képét mutatja az értékes lelki gyümölcsöket termő gyülekezeti életnek, amelynek egyetlen zavaró momentumát — két tanító békétlen viszonyát — sikerült a kerületi főjegyzőnek eloszlatni.

A lelkészlakon elköltött gazdag s a lekötelő szívességű papné gondos kezét dicsérő vacsora után pihenőre tért a vizitáció, hogy másnap (október 18-án) a reggeli órákban, a Tisza-uradalom által rendelkezésre bocsátott fogatokon a történelmi emlékeket lehelő *Gesztre* érkeztek.

Az ünnepi dísz minden jelét magán viselő fogadtatás után istentiszteletre gyűlt a nagy közönség, ahol Püspök úr gazdag alkalmi vonatkozásokkal átszótt gyönyörű imádságban vezette a lelkeket Isten trónja elé. A Tisza-család címereivel díszített templom falairól beszédes emlékek hirdetik Hazánk régi dicsőségét.

A díszpresbiteri gyűlés után, amelyen Püspök úr meghatott lélekkel tett megemlékezést a „Nagy Család” körében eltöltött fiatalkora szent és áldott reminiscenciáiról, a vizitáció útja a temetőbe vezetett, ahol néma csendben nyugsznak az ország nagy halottai. Pirosodó lombátor árnyékában áll a monumentális mauzoleum. Őszi napragyogás csillan meg a „Feltámadunk” felírás aranyos betűin. Alatta a kőbe faragott jelképes három mákfej. Csendesen nyílik a kripta vasajtója s mi halk csöndben megyünk le a széles lépcsősoron. Szótlan

némaság üli lelkeinket a nagy halottak fülkéi előtt. Könnyes szemekkel, sóhajba fakadt imával, egy-egy szál rózsával áldozunk a lelkünket eltöltő kegyelet érzelmeinek. Majd végigjárjuk a kastély szobáit, ahol a történelmi emlékek egész raja omlik rá lelkeinkre. A park hatalmas fái alatt csendesen meghúzódó nádfedeles „Arany-ház”-at, ahol Arany Jánostól kezdve, Püspök úron át, egész a mai napig nagynevű nevelők serege talált csendes lakást. Oh, mennyi drága emlék! Mennyi gyászba szentelődött kegyelet!

A lelkészlakáson elköltött pazarbőségű s a magyarrá vált áldott papné kezét dicsérő ebéd végeztével *Sarkadkeresztúrra* mentünk át, ahol a templom díszesen felvirágzott kapuja előtt, nagy közönség élén G. Kiss Gyula lelkész intézett Püspök úrhoz hatalmas üdvözlőbeszédet.

Az istentisztelet után megejtett vizitáció megnyugvással vett tudomást a buzgó lelkipásztor elismerésre méltó hűségéről és igyekezetéről. Kár, hogy a presbiterium tagjai nem teljesen állnak hivatásuk magaslatán és a maguk példaadásával nem szolgáltathatnak igazi „előljárást” a templomlátogatás köteleességében.

Október 19-én a már előző napon is tisztelgő kíséretre megjelent dr. Zih Károly járási főszolgabíró vezetése alatt *Sarkadra* érkezett a vizitáció. A község szélén felállított díszes diadalkapunál a község érdemdús főbírája Bor Áron fogadta Püspök urat. Ettől fogva egészen a templomig lovasbandérium, cserkészek, levették, iskolás növendékek sorfala között értünk a lelkészlakáshoz, ahol az érdemekben megőszült aggastyán lelkipásztor: Balog Ambrus kiérdemült esperes, egyházkerületünk tanácsbírája üdvözölte Püspök urat.

A hatalmas templom zsúfolásig megtelt szép és fényes közönséggel, kik előtt Püspök úr az I. Krón. XVII. 1—2. alapján tartott megőrző erejű, hazafias érzéssel és gondolatokkal telt nagyhatású prédikációt. A Csathó Gyula kántor vezetése alatt álló egyházi dalárda szép éneke után a szokásos vizsgálatot ejtette meg a generális vizitáció, amely után a presbiterium diszközgyűlésén az egyházkerületi főjegyző számolt be egy minden elismerésre méltó nagygyülekezeti szellemi, erkölcsi, anyagi- és tanügyi előhaladásáról.

Sarkad már a reformáció kezdetén is jelentős és nevezetes egyházközség volt. 1558 körül Gyulával és Temesvárral állott egy színvonalon. Petrovics Péter oltalma alatt állott s 1546 körül maga Dévai Biró Mátyás is járt itt. 1585-ben Mágócsy Ferenc bírta, míg 1595-ben török kézre került. A török uralom előtti időből Kocsi Csergő Bálint azt írja róla: hogy „igen jeles egyház volt”. A török megszállás alatt azonban a sok dúlás és pusztítás miatt nagyon sokat szenvedett. Régi kiválósága meghanyatlott. A tatárdulás Sarkadot is teljesen elpusztította és csak 1711 után kelt új életre. 1767-ben új

fatornyot építettek, majd 1795-ben kőből épült templomot és tornyot. Mai kilencágú tornyukat 1857-ben építették fel. Építését megelőzőleg a sarkadiak közül többen idegenben katonáskodva, meglátták a linzi templomot s hazajövetelük után felhívták erre a vezetőség figyelmét. Itthonról bizottságot küldtek ki Linzbe, mely az egész utat kocsin tette meg, hazatérve, csakugyan ennek mintájára építették fel mai templomukat és tornyukat. Az utóbbi évtizedekben gyorsan emelkedik Sarkad régi nagysága helyére s ma a csonka-nagyszalontai egyházmegyének legnépesebb és legvirágzóbb egyházközsége.

Délben az ipartestület dísztermében több száz terítékes közebed volt, amelyen számos nívós felköszöntő hangzott el.

A délután folyamán Püspök úr az esperes és egyházkerületi főjegyző kíséretében Bölönyi József nagybirtokos biharugrai kastélyában tett látogatást, ahol a biharugrai elemi iskolák államosítása tárgyában folytattak fontos megbeszélést.

Október 20-án a reggeli órákban *Kötegyánra* ment a generális vizitáció. A trianoni határ közelében fekvő község szélén, hová a határsorompó már csak alig néhány hajításonyira van elhelyezve, hazafias lelkünk borongó érzésével hallgattuk meg az előljárással együtt kivonult községi főjegyző szép üdvözlőbeszédét, amely után a határközség népének lelkes ünneplése között érkezünk a templom bejáratához, ahol a gyülekezet érdemes öreg lelkésze Kolumbán Áron üdvözölte Püspök urat. Istentisztelet után a generális vizitáció tartotta meg szokásos vizsgálatát, amelynek jelentése szerint a sok elismerésre méltó idős lelkipásztor nagy hűséggel igyekszik a kemény és nyakas gyülekezet lelki életét eredményesen munkálni.

A generális vizitáció útja itt véget ért s a vasúton elutazó Püspök urat és kíséretét a határállomás vezetősége és női hozzátartozói lelkes és meleg üdvözléssel köszöntötték s gyöngéd figyelemmel borították a vasúti kocsi fülkáját illatos virágdiszbe.

Püspök úr és kísérete Békéscsabán és Szajolon át utazott haza otthonába.

A nagy szellemi és fizikai fáradsággal járó utat Isten áldó kegyelme őszi ragyogás fényes derűjével és erőt adó nagy jószágával áldotta meg, amiért legyen az Ő nagy nevének dicséret, dicsőség, tisztesség és hálaadás! **M. K.**

KÖZELET

Lelkeszi és világi...

Valahányszor e szavakat mondjuk, halljuk, vagy leírjuk, mindannyiszor szinte belénk nyilal, hogy ezek nem helyes és nem megfelelő elnevezések elvileg a református egyház kerité-

sein belül. Ezek nem hogy összekapcsoló, hanem inkább elválasztó kifejezések. Érdekesen nyilatkozik ez meg egyik-másik egyházmegyei gyűlésen, mikor a zöld asztal jobb oldalán a lelkészi tanácsbírói kar, másik oldalán pedig a nem lelkészi tanácsbírói kar foglal helyet, szemben egymással. S bizony nem egyszer a felmerülő elvi és gyakorlati kérdésekben is homlokegyenest ellenkező felfogással.

Ha ez utóbbinak az okait kutatjuk, úgy találjuk, hogy azok közt nem utolsó helyen szerepel az — tisztelet a tekintélyes számú kivételnek — hogy egyik-másik „világi” csak műkedvelő az egyházi életben. Mert meg kell állapítanunk azt, hogy nem elegendő pontosan és szorgalmasan eljárni az egyházmegyei vagy kerületi gyűlésekre és ottan csak úgy kapásból, öltözködés nélkül foglalkozni az egyházi élet felmerülő kérdéseivel, dolgaival s bajaival, hanem kell, hogy az egyház és vallás dolgainak egész sor nagyszerű és kisszerű problémája az egész életünket izig-vérig kitöltő aktuálitás legyen a Biblia, a templom, az egyházi sajtó és a konferenciák révén, hogy a kirívó disszonanciák eltűnjenek. Különben mindegy, ha nagy tisztiséget viselünk is, nem fogunk érteni a dolgokhoz. Mintahogy viszont kiváló világi egyházi embereinktől mi lelkészjellegűek is sokat tanulhatunk.

Avagy merészeli-e valaki állítani, hogy míg a Debreceni Protestáns Lap tisztán az úgynevezett világi tulajdonosa irányítása alatt állott, kevésbé volt egyházi szellemében, gondolkodásában, nyilatkozataiban, mint hivatásos lelkészi direkciónál?...

A Bibliának azon helyei, hogy: ti pedig választott nemzetiség, királyi papság, szent nép vagytok, továbbá: „*templomol nem láttam abban*” és mások arra mutatnak, hogy egyházi közigazgatási és kormányzati tekintetben is elnevezéseinket revízió alá kellene venni vagy ha emberi gyarlóságunk és nyelvünk kifejezéseinek tökéletlen volta miatt is ez másképpen nem lehetséges, legalább azon legyünk, hogy ezen technikus terminusaink alatt: — *lelkészi és világi* — ne értsünk lélekbeli és szellembeli differenciákat (persze ehhez az szükséges, hogy tényleg ne is legyenek), hanem mindnyájunkban az az indulat, az a lélek lakozzék, amely volt a mi Urunk Jézus Krisztusban, a mi főpapunkban. Akkor minden magatartásunkban, tevékenységünkben — az asztal bármelyik oldalán ülve — egyező lesz az értelmünk, akaratum és felfogásunk nemcsak az egyházi, de még a világi kérdésekben, Uram bocsá, a politikában is!...

És akkor nem fognak elkedvetlenedni és esüggedni a nem lelkészjellegű egyházi embereink sem és eltűnik a közvélemény ama hamisága, hogy az egyház ügye csak a papok dolga. (Szamoskér.) **Kósa Béla.**

Minden árvabélyeg egy-egy útlevel az árváknak a nélkülözött otthon felé.

MISSZIÓ

KIE konferencia Biharban.

A missziói mezőnek alig van nehezebben művelhető ugara, mint az a terület, amelyet a KIE hasogat. Nemesak azért fáradságos és sok esetben eredménytelen az itt folytatott munka, mert rendkívül kemény és göröngyös már a művelésre kiszemelt mező is, hanem azért is, mert a szántó-vető itt találkozik a legtöbb külső ellenséggel, ellenvetéssel, itt vet a legtöbb gáncsot a sátán jól felvertezt hadával a munkás törekvése elé. A KIE elhívott és elszánt vezéreit ezek a gátló körülmények sem nem kedvetlenítik el, sem meg nem akadályozzák programjuknak ismertetésében, célkitűzésüknek megvalósításában, mert érzik a felelősség súlyát ifjainknak irányítása, tömörítése és nevelése érdekében. Egymás után keresik fel ezek a lelkes, ifjú vezetők országunk különböző vidékeit s gyűjtik egybe az ifjúságot, hogy rámutassanak előttük azokra a vétkes örömekre, amelyek ifjúságukat megrontják, egész életüket elsorvasztják és feltárják előttük azokat az utakat, amelyek járva a legtisztább és legboldogabb élethez juthatnak el. Így keresték fel és gyűjtötték egybe az elmúlt héten Töltéssy Zoltán és Kovács Péter ifjúsági vezetők Csonka-Bihar vármegye ifjúságát és tartottak számukra a megye székhelyén, Berettyóújfaluban két napon át — október 29. és 30. — konferenciát. A konferencia fényét nagyban emelte s a tanácskozás benső értékét növelte az, hogy a vármegye vezető emberei, az alispán, a vitéziszék kapitánya, a testnevelési felügyelő, a református egyház főgondnoka és a járás főszolgabírája megjelentek azon, üdvözlőbeszédükben a fiúk igaz barátaiknak mondták magukat és a KIE munkára felajánlották szolgálatukat. Húsz bihari község református fiai jöttek össze itt, kb. 220-an lelkészüknek és tanítójuknak vezetése alatt. A konferenciát Juhász Sámuel furtai lelkész áhitata nyitotta meg, előadást tartottak dr. Jánossy Gyula orvos: A vén ifjúság, dr. Kiss Barnabás ügyvédjelölt: Milyen legyen ifjúságunk és Kovács Péter titkár: Az eke mellől elhívott próféta címen. Közébed után különböző játékokkal szórakozott az ifjúság, utána Töltéssy Zoltán azt ismertette, hogy hogyan kezdjünk ifjúsági munkát, majd mint a ifjúsági összejövetelt tartottak, a konferenciát hálaadó imádság zárta be. Csütörtökön a lelkészek és tanítók részére tartott összejövetelen a szervekedés és a vezetés módozatait, feltételeit és az irányítás lehetőségeit beszélték meg. A konferencia előkészítésének és megrendezésének munkáját dr. Hajdú Gyula lekipásztör végezte dicséretes buzgósággal és ügyszeretettel.

A konferencia megnyitáskor, az egyes falvak ifjúságának nevében és megbízásából szőlők kijelentéséből megtudtuk, hogy Bihar-

ban a KIE munka még sok helyen ismeretlen, vagy a kezdet kezdetén áll, de a konferencia végeztével valamennyi ifjúnak lelkesedése, érdeklődése és magatartása arra engedett következtetni, azt a hitet, jöreménységet keltette fel bennünk, hogy Bihar ifjúsága is vállalkozik a nemes munkára és sorakozik a Krisztus zászlója alá. Istennek Szent Lelke vigye diadalra az ő szándékukat, ejtse foglyul valamennyit és tegye őket a KIE lelkes, építő munkásaivá.

IRODALOM

Katholikus Lexikon. Az utóbbi időben a lexikális művek nagyon elszaporodtak. A különböző tudományszakok és foglalkozási ágak szerint nagyszámú enciklopédikus könyvek jöttek létre. Legújabbán már felekezetek szerinti tagolással adnak ki lexikonokat. Megkezdték a zsidók, jönnek most a katolikusok szerencsétlen országunk társadalmi egységének nagyobb dicsőségére. A kiadandó Katholikus Lexikon azonban nemcsak az ismeretterjesztés szolgálatát végzi, hanem az érdekében megindult propaganda különösen kiemeli annak apologétikus jellegét. Azt mondja, hogy a lexikon „a kath. gondolkör egészét, annak sokoldalú, színpompás enciklopédiáját, messze elágazó, a szellemi és társadalmi élet minden változatába kinyúló hatását, világtörténeti és művelődéstani kisugárzását foglalja méltó és egységes keretbe. Együttal fegyvertára lesz a kath. igazság védőinek; fényes felsorakozása a kath. értékeknek; oszlatója ama téveszméknek, ferdítéseknek s balhiedelmeknek, amelyeknek mesterséges felszínentartásából él az igazság minden ellensége. Az öntudatára eszmélt, művelt kath. közönség itt oly tárházat találja a kath. érveknek és igazolásoknak, amelynek megismerése s felhasználása lényeges segítségére lesz hitének kifejtésében s védelmében”. — Látnivaló, hogy ez a vállalat egyik étape-ja annak a hatalmas vallásos ébredésnek, amelyet a katolicizmus mindenfelé mutat s amit jó nekünk is komoly figyelmünkre méltatnunk.

s.

HALOTTAINK

Egyházkerületünk és egyetemes egyházunk nagy halottjáról, D. Dóczy Imréről az egyházkerület és a kollégium a következő gyászjelentést adta ki:

„A tiszántúli református egyházkerület elnöksége és a debreceni református kollégium igazgatósága mély fájdalommal, de Isten akaratában való megnyugvással jelenti, hogy *Dóczy Imre*, a református hittudomány honoris causa doctora, a debreceni kollégiumnak tizenegy éven át volt tanára és igazgatója, igazgatótanácsának tagja, az egyház-

kerület középiskoláinak harminckét éven át felügyelője, a református egyház országos zsinatának és egyetemes konventjének tagja, a konvent egyetemes tanügyi bizottságának alelnöke, az egyházkerület tanácsbírája, a debreceni református egyházközség presbitere, a debreceni református leánynevelő intézet igazgatótanácsának tagja, az Országos Református Tanáregyesület elnöke, az Országos Középkisk. Tanáregyesület tiszteletbeli tagja, az Országos Közoktatási Tanács és a Magyar Paedagógiai Társaság rendes tagja, a Budapesti Philológiai Társaság választmányi tagja, a Tisza István Tudományos Társaság tiszteletbeli tagja, a nagy tanítómester ötvennégy évi kiváló érdemű tanügyi szolgálat után, gazdag tartalmú életének nyolcvankettedik évében 1930. évi november hó 11. napján elhunyt. November 13-án d. u. 2 órakor a Nagytemplomban tartandó gyászistentisztelet után a Kossuth-uccai temetőben fogjuk sirbalehelyezni. Debrecen, 1930 november 11. Áldás emlékére!”

A temetési szolgálatot D. Dr. Baltazár Dezső püspök, konventi és zsinati elnök végezte. A hatalmas gyászoló közönség körében ott volt a konvent, a Tisza István-tudományegyetem és egész sereg más iskola, intézmény és testület képviselője, amelyeket a nagy elköltözött nevével és munkájával ékesített. Sirja fölött több búcsúbeszéd hangzott el. Reméljük, hogy áldott emlékének lapunk vagy ezek valamelyikének, vagy avatott tollból eredő részletesebb nekrológnak közlésével, továbbmenőleg is adózhatni fog.

KÜLÖNFÉLEK

A debreceni kollégiumi kántus Czepléden. November hó 8-án és 9-én feledhetetlen ünnepi napokat éltek át a ceglédi reformátusok. — Sokáig lelkükben zsongó, nagy eseményt jelentett számukra az ottani református nőegylet által a kollégiumi kántus közreműködésével nov. 8-án rendezett, magas színvonalú estély, nov. 9-én pedig a templomi istentisztelet és az azt követő alapköletételi ünnepélye a gyülekezeti háznak. Az estélyen, melyet az ipartestület kultúrházában tartottak, nemcsak a város előkelő társadalmi osztályának tagjai jelentek meg nagy számban, hanem a kisebb gazdák, kereskedők és iparosok közül is sokan. Az estélyt *dr. szentpéteri Kun Béla*, a debreceni egyetem rektorprofesszora és a kántus felügyelő tanára nyitotta meg az egyetem szöböl és intézményből kiindulva, a kántus összetételét, célját és jelentőségét fejtegető s Debrecen és Czepléd kapcsolatát kiemelő nagyérdékű és értékű beszéddel. Az estély műsorának kimagasló pontja volt *dr. Ravasz László* püspök felséges előadása a zene prédikációjáról, mely Krisztusban, mint aharmónia isteni megtestesítőjében csúcso-

dott ki. Az előadás teljesen rabul ejtette és az örök Ige üdítő forrásaihoz vezette a lelkeket. *Baja Mihály* költeményeiből olvasott fel néhányat a közönség fokozódó tetszése és ovatioja mellett, amely tetőpontját érte akkor, amikor *Horthy Miklósról* írt megragadó költeményét adta elő. *Dr. Nagy Sándor* debreceni tanár *Honvéd* című humorosan megírt és előadott, de komoly jellegű és célzatú novelláját nagy élvezettel hallgatták. A kollégium életének egy darabját s a nyers modorú, de nemes érzésű *Tóth József* tanár érdekes alakját elevenítette fel a szabadságharc leveretése utáni időkből. Hangos derűtséget és frenetikus tapsvihart keltett *Solymosy József* mikepércsi lelkész vizszavalaival. Az estélyt *Czeplédy Sándor* hálás és meleg köszönő szavai zárták be.

Az előadások közben a kántus gyönyörködtette szebbnél-szebb dalokkal a hallgatóságot, amely a ritka élmény hatása alatt a kántust melegen szívébe fogadta és tetszésnyilatkozataival halmozta el. A kántus Czepléden határozott nagy diadalt aratott s feledhetetlen emléket hagyott hátra. Diadalát még növelte november 9-én a czeplédi híres nagy templomban a vasárnap-i istentiszteleten előadott énekeivel. Ez alkalommal a zsúfolásig megtelt templomban *Göde Lajos* nagykörösi lelkész prédikált s az alkalomra és a czeplédi gyülekezetre illő, erővel és lélekkel teljes beszéde mély hatást gyakorolt a hívekre. Istentisztelet után a már építésbe vett gyülekezeti ház alapkövetéti ünnepélye folyt le szabad ég alatt nagyszámú közönség jelenlétében. Az ünnepélyt a kántus éneke és *Kiss Zsigmond* esperes-lelkész áhitatos imádsága nyitotta meg. Beszédet mondott *Czeplédy Sándor* és *Zsengeller Gyuláné*, a nőegylet elnöke. Ők a gyülekezeti ház építésének főtényezői s most, hogy reményük valósul, végtelen örömmel és isteni ihlettel teljesen szóltak a velük együtt örvendő gyülekezethez. Miután Czeplédy még az alapköve elhelyezett okmányt felolvasta s azt *dr. Dobos Sándor* főgondnok egy dobozban a kőben elhelyezte és a közönség a Himnuszt elénekelte, a megható, szép ünnepély végetért. (Jelenvolt)

A esonka-nagyszalontai református egyházmegye őszi közgyűlése október hó 23-án tartott meg Szabó István esperes és dr. Szarka Sándor egyházmegyei gondnok elnöklete alatt Komádiban. A közgyűlést megelőzőleg ünnepi istentiszteletre gyűltünk össze a templomban, ahol a szent szolgálatokat Bay József tanácsbíró végezte. Az istentisztelet után a szokásos egyházmegyei presbiteri értekezletet tartottuk meg. Itt vitéz Téglás Ferenc tanácsbíró tartott igen értékes és nagy figyelemmel hallgatott előadást a presbiteriek hivatásáról. A tulajdonképeni közgyűlés csak ezután vette kezdetét. Az egyházmegyei gondnok úr megnyitóbeszédében azokra a jelentősebb eseményekre mutatott rá, amelyek közelebbi közgyűlésünk óta hazánk

és anyaszentegyházunk életében nyilvánultak meg. Hangsúlyozta, hogy ezek az események részint igaz örömet, részint pedig aggodalmat váltanak ki mindnyájunk szívéből. A jelek szerint talán sokkal közelebb van, mint gondolnánk, egyik legédesebb vágyunknak, a revízióknak teljesebbé. Ezzel az örömmel szemben áll az a világgazdasági krízis, amely őstermeléssel foglalkozó híveinket eddig soha nem látott megpróbáltatás elé állította. Anyaszentegyházunk életében szintén az örömmel és a fájó megpróbáltatásoknak az elszomorító jelenségeivel találkozunk. Megható volt az őszinte és megbecsülő szeretetnek az a megindító bizonyossága, amellyel híveink a napokban körútját végező Püspök urat körülövezték. Püspök úrral együtt jóleső érzéssel győződött meg róla ő is, hogy egyházaink előjárói milyen igazi hűséggel, mennyi szerető áldozatkészséggel fáradoznak azon, hogy a mostani nehéz viszonyok között is egyházainkban mindenek ékesen és jó renddel történjenek. Ezzel szemben azonban megemlékezett azokról az elszomorító jelenségekről, amelyek egyházmegyénk életében is mutatkoznak. Egyik nagyobb egyházunkban a presbitérium nem akar együttműködni agg lelkipásztorával s meggondolatlan könnyelműséggel olyan anyagi előnyöket dobott el magától, amelyek boldogulásának és előrehaladásának útját évtizedekre megkésztették volna. Egy másik egyházunkban a lelkész nemtörődömsége juttatta a züllés meredélyére az egész hitéletet s akadályozza a presbiterium jóra irányuló szándékait. A megnyitó után az 58 pontból álló tárgysorozatot tárgyaltuk le, amelynek kiemelkedő pontjai voltak az esperes úr jelentése az elnökileg elintézett ügyekről és az egyházlátogatásról. Tanügyi bizottság, számvevőszék, belmissziói bizottság, egyházmegyei pénztárnok jelentése s az egyházmegyei közigazgatási pénztár jövő évi költségvetése. Délután 3 órakor az egyházmegye bírósága tartott ülést, amelyen öt kisebb jelentőségű közigazgatási és fegyelmi ügyet tárgyalunk le. (P. I.)

Templomszentelés és református nap Monostorpályiban. Felemelő és kedvesen szép napja volt e hó 9-én Monostorpályinak. Ebben a leromlott gazdasági világban a gyülekezet élő hitére valló áldozattal megnagyobbította és kívül-belül szépen rendbehozatta „hegyen épített” kedves kis templomát. Már a kora reggeli órákban szorongott a szomszéd gyülekezetek résztvevőivel együtt a templom körül a hívek serege. Senki sem akart kimaradni. Mikor F. Varga Lajos esperesatyá, akit e gyülekezethez benső kapcsok fűznek, megnyitotta a Szentháromság egy örök Isten nevében a templomot, az arcokról leolvasható boldog örömmel foglalták el helyeiket a hívek. Felzendült a dicséret az ajkakon s az esperesatyá felszentelő imádságának harsány szava, úgy éreztük, hogy Isten lábainál vagyunk. Ördög Lajos

pocsaji lelkipásztor hirdette a 84. zsoltár első öt verse alapján az ígét. A gyülekezet úrvacsorát is vett. Délután a szomszéd gyülekezetek lelkipásztorainak közreműködésével a református öntudat erősítésére „református napot” tartott a gyülekezet. Dobrossy Zoltán vértesi lelkipásztor imádkozott, Csighy Andor felemelő beszédet tartott, vitéz Úry Ferenc keresztelt s közben a helybeli iskolai kis vegyeskar, valamint a vértesi kántortanító szép énekszámokkal gyönyörködtették a híveket. Volt még két helyes szavalat, amelyek fokozták a megjelentek belső örömet. A monostorpályiak boldogok voltak, hogy példát mutatva mindenkinek, kedves órákat szereztek. A résztvevők Isten iránti hálaadással távoztak el s azzal a kegyes óhaj-tással, vajha ők is nyomába léphetnének a buzgó lelkipásztor és fáradhatatlan munkatársa: hitvese vezetése mellett mind feljebb és egyre szélesebb mezőkön mozgó gyülekezeti munkának. Istennek áldása legyen egyetemes egyházunk e kis drága, kies helyén. *(Jelenvolt.)*

Káposztás Imre ny. debreceni református tanító és felesége a Nagytemplom fűtőkészülékére 1600 P-t adományozott alapítványszerűleg. A jókedvű adakozót szereti az Isten.

A **debreceni theologus ifjúság** rendkívül jól sikerült műsoros estét rendezett a kollégium dísztermében november hó 9-én d. u. a csapókerti egyházközség beszerzett harmóniuma hiányzó költségeinek a fedezésére. Megnyitóbeszédet mondott Csikesz Sándor egyetemi tanár. Vitéz dr. Bessenyei Lajos főgimnáziumi igazgató Szabolcska Mihályról, halhatatlan költőnkéről tartott rendkívül mély, bensőséges előadást. A műsort az ifjúság szavadatai, ének- és zeneszámjai egészítették ki.

Rennie és Strong amerikai titkárok, dr. Vasady Béla sárospataki theol. igazgató, dr. Szabó Gyula, László Dezső erdélyi titkár, Vidovszky Kálmán a Magyar Cserkész szerkesztője, vitéz Faragó Ede, dr. Karácsony Sándor tanár, Törös Károly igazgatótanító, Szöllőssy István tanár, dr. Batiz Dénes orvos, Dobos Károly, Laky László és Töltéssy Zoltán országos titkárok tartanak előadást a KIE debreceni fiúvezetőképző tanfolyamán, mely november hó 24—29. között megy végbe az egyesület hétszobás, modernül felszerelt helyiségeiben. Az előadásokon kívül gyakorlati bemutatások és esténként vezetői eszmecserek lesznek. — Vasúti költségen kívül teljes időtartamra ellátás (lakás, étkezés) 25 pengő, melyből 6 P előre küldendő be. Minden résztvevő számára féljegyről gondoskodunk. A jelentkezés végleges dátuma nov. 18. e címen: Laky László országos titkár, Debrecen, Ferenc József út 7.

Örvendtes hírek a KIE-mozgalomból. — A debreceni Keresztyén Ifjúsági Egyesület hétszobás új helyiségeit már átadta a forgalomnak. A város középpontjában hívogatja a fiatalembereket az egyesület hatalmas címtáblája. Október 26-án avatták fel a kisújszállási keresz-

tyén ifjúsági egyesület nyolcezer pengő költséggel vásárolt házát.

A **debreceni tanítótestület** Törös Károlyt választotta meg elnökének, aki a tantestület egyik legtevékenyebb és legbuzgóbb tagja.

A **dr. Révész Imre lemondásával** megüresedett lelkészi állás betöltésére F. Varga Lajos esperes az intézkedéseket megtette. Nov. hó 5-én járt le a meghívási határidő; mivel ez ideig a meghívásra vonatkozólag a presbiteriumhoz indítvány nem érkezett be, a lelkészi állás pályázat útján fog betöltetni.

A **kolozsvári református lelkészek társasága** elhatározta, hogy a presbiterek egymáshoz közelebb hozása céljából presbiteri estéket s ezzel kapcsolatban szeretetvendégségeket rendeznek.

A **jugoszláviai reformátusok** november 6-án egyházmegyei közgyűlést tartottak. November 5-én országos belmissziói konferencia volt a következő tárggyal: A református nő szolgálata otthon és az egyházban.

Vallásos estéket rendező gyülekezetek figyelmébe ajánljuk a Magyar Evangéliumi Keresztyén Missziói Szövetség gazdag diapositiv gyűjteményét, mely nagyon alkalmas arra, hogy vallásos estéinken bemutassuk azokat híveinknek. E diapositivek beszerzésére természetesen — már magas árak miatt is — nem gondolhatnak az egyes gyülekezetek. A Missziói Szövetség készsággel bocsátja rendelkezésre anyagát s ezzel alkalmat nyújt a gyülekezeteknek a missziói munkák megősmérésére s arra, hogy az estély tiszta jövedelmével a misszió nagy ügyét támogassák. Gyűjteményében — szorosan vett külmissziói tárgyú sorozatokon kívül — megvannak a Doré-féle bibliai illusztrációk (6- és újszövetség) mintegy 200 képben. Jézus példázatai 40 képben és a Reformáció 90 képben. Ha vetítógépet valamelyik gyülekezet nem tudna szerezni, a Missziói Szövetség utazótitkára szívesen megy el a kívánt sorozattal előadást tartani. Érdeklődő gyülekezetek és egyesületek forduljanak Tóth Lajoshoz, a Missziói Szövetség utazótitkárához: Budapest, IV., Vámház-körút 12., III/12.

Aki ifjúsági munkát akar kezdeni, vagy végez, annak nélkülözhetetlen segédeszköze az Ébresztő, a Keresztyén Ifjúsági Vezetők Lapja, mely részletesen kidolgozott ismeretterjesztő, bibliatanulmányozó, játék- és szórakoztató programot közöl hétről-hétre. Előfizetési díja fél-évre 2 pengő 50 fillér. Megrendelhető e címen: Keresztyén Ifjúsági Egyesületek Szövetsége, Budapest, Horánszky-uca 26. I/11.

TARTALOM: R. I.: Dr. theol. Dóczy Imre. — Bizottságok. — Dr. Lencz Géza: Jelentés a „Hit és Szervezet” fenntartó bizottságának mürreri gyűléséről. — M. K.: Generális vizitáció a csonkanagyszalontai egyházmegyében. — Közélet: Kósa Béla: Lelkészi és világi... — Misszió: KIE. konferencia Biharban. — Irodalom — Halottaink. — Különlék.

Debrecen sz. kir. város és a Tiszántúli református egyházkerület könyvnyomda-vállalatának költségvetése 1931. évre.

F E D E Z E T.

1. Nyomdaüzem, „Méliusz” könyvkereskedés és könyvkötészet hozama, a várható eredményhez képest	910.000	910.000
--	---------	---------

S Z Ü K S É G L E T.

I. Személyi kiadások.		
a) Nyomdai üzemnél	185,844-64	
b) Könyvkötészetnél	64,835-80	
c) „Méliusz” könyvkereskedésnél	24,760	275.440-44
2. II. Dologi kiadások.		
a) Nyomdai üzemnél	392,654-36	
b) Könyvkötészetnél	35,668-60	
c) „Méliusz” könyvkereskedésnél	21,235-32	449,558-28
3. Leírások és újítási alap dotálása	52,000	52,000
4. Üzemi felesleg	133,001-28	133,001-28
Összesen		910,000

Az egyházkerületi közgyűlés 151/3—1926. számú határozatával vett megbízás alapján közlést Debrecen, 1930 november 5-én

Varga Pál,
egyházkerületi számvevő.

Laptulajdonos: Dr. KUN BÉLA.

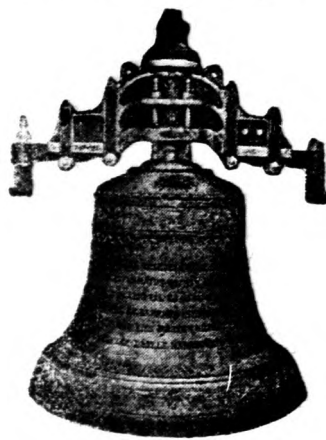
Magyarország aranykoszorús mestere

SZLEZÁK LÁSZLÓ

harang- és ércöntőde, harangfelszerelés és haranglábgyár

BUDAPEST, VI., FRANGEPÁN-U. 77. SZ.

Telefon: Aut. 913-53. sz.

A törökszentmiklósi református egyház részére készült 1770 kgr.-os harang.

A budapesti Bazilika 7945 kilogrammos új harangja gyáramban készült.

Az 1900. évi párisi világkiállításon díszoklevéllel, 1921. és 1923. évi vasipari kiállításon aranyéremmel, az 1925. és 1926. évi kézműipari tárlaton kormánydíszoklevéllel, 1927. és 1928. évi budapesti, székesfehérvári, szentesi és szombathelyi kiállításokon nagy aranyéremmel kitüntetve. 1930. évi nemzetközi vásáron emléklappal kitüntetve.

Költségvetéssel díjmentesen szolgál.

Előnyös fizetési feltételek. Számos egyházi elismerőlevél

Fali olvasótáblák, mozgatható betűk, szemléltető képek.

Bittenbinder—Grener: Métermértékek szemléltető táblája, hozzávaló utasítással. (Hossz-, terület-, köb-, súly-, űrmértékek)	3—
Gönczy: Írott, mozgatható betűk. (Összes kis- és nagybetű)	2-40
Ugyanaz nyomtatott betűk	2-40
Gönczy—Úrhegyi: Fali olvasótáblák, írott és nyomtatott betűk olvasásának tanításához (70×100 cm. méretben, 24 lappal)	8—
Úrhegyi Alajos: Színes fali olvasótáblák a „Betűország”-hoz, 6 lap, 63×95 cm. méretben	3-20

Vezérkönyvek.

Ligárt M.: Útmutató az Ábécéhez	3-20
Bodor D.: Tanácsadó az Ábécéhez	3-60
Ligárt M.: Beszéd- és értelemgyakorlatok vezérkönyve, I—IV. o.	9-60
Ligárt M.: Magyar nyelvi vezérkönyv, II—VI. o.	10-40
Ligárt M.: Számtani vezérkönyv, I—VI. o.	10-40
Somorjai L.: Tornatanítási vezérkönyv, I—VI. o.	5-50
Szele M.: Vezérkönyv a vallástanításhoz	2-80

Népiskolai egységes vezérkönyvek.

Szerkesztik: Quint József és Körösi Henrik.	
Molnár Oszkár: A tanítási módszer történeti fejlődése. Quint József előszavával	3—
Fodor Ferenc: A magyar elemi népiskolai földrajzi oktatás.	4—
Quint—Stelly—Stolmár: A természeti és gazdasági ismeretek tanítása a III—IV. osztályban	6-40
Quint—Drozdy: A beszéd- és értelemgyakorlatok tanítása az I. osztályban	9-20
Háros—Körösi: A magyar fogalmazás vezérkönyve	4-40
Quint—Drozdy: A beszéd- és értelemgyakorlatok tanítása a II. osztály számára	10—
Berwaldszky—Tschek: A rajzoktatás vezérkönyve. Sajtó alá rendezte: Luttor Ignác	16—
Berta—D. Paál: Új vezérkönyv a beszéd- és értelemgyakorlatokhoz	4—
Berta—D. Paál: Új vezérkönyv a helyesírás és magyar nyelvtan tanításához	3-60
Berta—D. Paál: Új vezérkönyv a természetrajz, gazdaságtan és háztartástan tanításához	2-80
Bíró K. L.: Gyakorlati példatár a fogalmazás tanításához, II., III., IV. és V—VI. oszt. együtt, osztályonként, a	1-20
Vallástanítási és egyházi énektanítási tanterv és utasítás, 1929. évi kiadás. (A református Egyetemes Konvent kiadványa)	1-20
Straub—Vadász: A számolás és mérés tanításának vezérkönyve	4-80
Móczár M.: Vezérkönyv a természetrajz, gazdaságtan és háztartástan tanításához, III—IV. oszt. számára	3—

„MÉLIUSZ” könyvkereskedés
Debrecen, Ferenc József-út 28.

SESZTINA LAJOS

vasnagykereskedése
Debrecen.

Alapította 1819-ben Sesztina János.

✳

Kitűnő lütképeségű magyar „Perpetuum“-kályhák.
Magyar gyártmányú zománo-edények,
zslr-bödönök, dísznótló-képek, husvágó-gépek.
Telefon 6. és 15—48.